

AKTUELNI IZVJEŠTAJI I PREPORUKE ZA STANOVNIŠTVO
U SLUČAJEVIMA PREKOMJERNIH KONCENTRACIJA ZAGAĐUJUĆIH MATERIJA: 25.10.2022 DO 8h.

Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo vrši za potrebe Kantona Sarajevo kontinuirani monitoring kvaliteta zraka putem kantonalne mreže automatskih stanica lociranih na područjima Vijećnice, Otoke i općinama Ilijaš, Ilidža, Vogošća i Hadžići (mobilna stanica). Monitoring se vrši prema Pravilniku o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definisanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka („Sl. Novine Federacije BiH“ br. 1/12, 59/19 i 3/21). Podaci o izmjenjenim vrijednostima koncentracija zagađujućih materija u zraku su validirani. U svrhu informisanja građana o kvaliteti zraka koristi se Indeks kojeg izrađuje Federalni hidrometeorološki zavod.

Pokazatelji mjerenja zagađujućih materija u zraku na području Kantona Sarajevo bilježili su sljedeće indeksne vrijednosti za mjerene polutante:

25

VIJEĆNICA DOBAR, Kvaliteta zraka smatra se zadovoljavajućom, a onečišćenje zraka predstavlja mali ili nikakav rizik. **INDEKS PM₁₀**

37

MOBILNA HADŽIĆI DOBAR, Kvaliteta zraka smatra se zadovoljavajućom, a onečišćenje zraka predstavlja mali ili nikakav rizik. **INDEKS PM₁₀**

59

OTOKA UMJEREN, kvaliteta zraka je prihvatljiva; međutim, usljed prisustva nekih zagađivača, može postojati umjereni zdravstveni rizik za vrlo mali broj ljudi koji su prekomjerno osjetljivi na onečišćenje zraka. **INDEKS PM₁₀**

55

ILIJAS UMJEREN, kvaliteta zraka je prihvatljiva; međutim, usljed prisustva nekih zagađivača, može postojati umjereni zdravstveni rizik za vrlo mali broj ljudi koji su prekomjerno osjetljivi na onečišćenje zraka. **INDEKS PM₁₀**

53

ILIDŽA: UMJEREN, kvaliteta zraka je prihvatljiva; međutim, usljed prisustva nekih zagađivača, može postojati umjereni zdravstveni rizik za vrlo mali broj ljudi koji su prekomjerno osjetljivi na onečišćenje zraka. **INDEKS PM₁₀**

53

VOGOŠĆA: UMJEREN, kvaliteta zraka je prihvatljiva; međutim, usljed prisustva nekih zagađivača, može postojati umjereni zdravstveni rizik za vrlo mali broj ljudi koji su prekomjerno osjetljivi na onečišćenje zraka. **INDEKS PM₁₀**

Sat	Vijećnica				Mobilna (Hadžići)							Otoka				Ilijaš			Ilidža					Vogošća			
	PM10	CO	NO ₂	SO ₂	PM10	CO	NO ₂	O ₃	SO ₂	NH ₃	H ₂ S	PM10	NO ₂	O ₃	SO ₂	PM10	NO ₂	SO ₂	PM10	NO ₂	SO ₂	PM2.5	H ₂ S	PM10	NO ₂	SO ₂	PM2.5
	µg/m ³	mg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	mg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³
1:00	18.5	0.2	2.1	2.9	47.9	0.3	12.7		3.6	2.7	0.0	29.0	46.5	6.7	5.5	48.7	10.1	4.4	64.5	33.0	7.5	46.0	34.1	44.5	25.6	7.2	22.9
2:00	13.0	0.2	0.2	2.6	43.5	0.3	5.9	30.2	3.5	2.6	0.0	30.0	39.3	6.9	4.6	40.7	3.9	4.2	58.2	28.7	5.7	40.8	22.1	37.8	22.4	6.2	20.4
3:00	12.9	0.2	-1.1	2.6	36.4	0.3	5.9	26.8	3.7	2.5	0.0	23.0	32.7	8.5	4.1	41.9	2.1	3.9	58.5	23.3	5.3	42.1	8.2	33.0	14.0	6.0	17.5
4:00	12.0	0.2	-2.0	2.6	29.7	0.2	4.3	21.4	3.5	2.3	0.0	20.0	29.9	7.3	3.7	41.1	0.7	3.7	43.1	18.7	3.5	29.0	30.6	27.8	8.8	5.7	14.5
5:00	12.1	0.2	-2.8	2.4	22.6	0.2	4.8	19.8	4.0	2.3	0.1	22.0	26.5	8.8	3.5	33.4	2.2	3.7	35.2	16.6	3.1	22.9	55.9	26.7	7.6	5.4	13.4
6:00	13.1	0.2	-1.8	2.4	15.1	0.2	5.9	17.2	3.7	2.1	0.0	35.0	31.4	7.2	4.1	39.9	2.2	3.5	34.9	16.6	3.0	22.2	20.5	27.9	8.5	5.4	14.4
7:00	13.8	0.2	1.4	2.6	8.4	0.2	15.3	8.3	3.8	2.4	0.0	44.0	30.7	7.2	4.1	37.1	8.9	3.7	34.0	17.7	3.2	20.1	21.6	31.3	15.4	5.7	15.1
8:00	12.3	0.2	10.1	3.2	3.0	0.6	28.2	6.8	3.9	3.7	0.0	59.0	38.6	7.2	4.7	49.2	15.6	4.3	40.5	31.6	4.8	23.0	20.4	43.4	29.5	9.2	18.8
PROSJEK	13.5	0.2	0.7	2.7	25.8	0.3	10.4	18.6	3.7	2.6	0.0	32.8	34.5	7.5	4.3	41.5	5.7	3.9	46.1	23.3	4.5	30.8	26.7	34.1	16.5	6.4	17.1
INDEX	25				37							59				55			53					53			
	PM10				PM10							PM10				PM10			PM10					PM10			

* Vrijednost indeksa je izračunata na osnovu najveće vrijednosti koncentracije polutanata i to: PM10 (posljednja 24^h), CO i O₃ (8^h prosjek), NO₂ i SO₂ (posljednja 1^h vrijednost), a prema preporukama „Priručnik za osiguranje i kontrolu kvaliteta (QA/QC) pri vršenju monitoringa (mjerenja) kvaliteta zraka“ ("Federalni hidrometeorološki zavod" br.ver.: V3:2021)

* Vrijednost u tabeli su validirane

Brojčana vrijednost Indeksa se izražava u rasponu od 0-500 i podjeljena je u šest kvalitativnih kategorija:

1. **Dobar** (brojčana vrijednost od 0-50, označava se zelenom bojom);
2. **Umjeren** (brojčana vrijednost od 51-100, označava se žutom bojom);
3. **Nezdrav za osjetljive grupe** (brojčana vrijednost od 101-150, označava se narandžastom bojom);
4. **Nezdrav** (brojčana vrijednost od 151-200, označava se crvenom bojom);
5. **Vrlo nezdrav** (brojčana vrijednost od 201-300, označava se ljubičastom bojom);
6. **Opasan** (brojčana vrijednost viša od 301, označava se smeđom ili crvenosmeđom ili kestenjastom bojom).

Posljednje izmjerene vrijednosti polutanata prikazane su na internet stranicama:

www.kvalitetzraka.ba

https://zzjzks.ba/kvaliteta_zraka/

PREPORUKE ZA STANOVNIŠTVO KANTONA SARAJEVO NA DAN 25.10.2022.

Na osnovu dostupnih informacija o izmjenjenim koncentracijama zagađujućih materija u zraku i vremenskoj prognozi, **25.10.2022.g.**, za *izuzetno osjetljive kategorije stanovništva* (hronični plućni i/ili srčani bolesnici koji ne koriste pravilno i pravovremeno terapiju, osobe sklone težim alergijskim reakcijama), preporuke su da skrate dugotrajan boravak na otvorenom u zonama ispod 700 m.n.v. Ukoliko građani planiraju boraviti vani u gradskoj zoni i na području Vogošće i Ilijaša, za direktnu zaštitu od zagađujućih materija u zraku, mogu koristiti maske za lice sa zaštitnim respiratornim filterima. Svakako se preporučuje i boravak u prirodnom ambijentu planina u okruženju. Ove preporuke dijelom se poklapaju i sa zdravstvenim preporukama usljed pandemije COVID-19 oboljenjem koja još uvijek traje.

NAPOMENA: Preporuke se prave na početku dana na osnovu dostupnih informacija u datom momentu.

U slučaju nagle promjene vremenskih prilika, usljed kojih može doći do povećanja/smanjenja koncentracija zagađujućih materija, preporuke građanima biće prilagođene posljednje izmjenjenim koncentracijama zagađujućih materija i vremenskoj prognozi.

Stalna preporuka građanima je da putem sredstava informisanja prate zvanične informacije o izmjenjenim koncentracijama zagađujućih materija u zraku i vremenskoj prognozi. Posljednje izmjerene vrijednosti polutanata prikazane su na internet stranici <http://kvalitetzraka.ba/>

Više informacija o mjerama samozaštite građani mogu naći u prilogima: „Zdravstvene preporuke rizičnim grupama stanovništva kod povećanih koncentracija zagađujućih materija u zraku u Kantonu Sarajevo“.

<http://www.zzjzks.ba/wp-content/uploads/2018/10/Preventivne-mjere-aerozagadjenje.pdf>

<http://www.zzjzks.ba/wp-content/uploads/2018/10/ZDRAVSTVENE-PREPORUKE-POVECANA-KONCENTRACIJA-ZAG.MATERIJA.pdf>

J.U. Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo će nastaviti kontinuirano vršiti mjerenja i obavještavati građane o svim eventualnim promjenama.